

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 9080/2023
20.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Драган Здравковић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Дина Бајрамовић, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права, уређења личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 253/2022 од 15.11.2022. године, у седници већа одржаној 20.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 253/2022 од 15.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле-противтужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 253/2022 од 15.11.2022. године, након одржане расправе пред другостепеним судом, укинута је пресуда Основног суда у Неготину, Судска јединица Кладово П2 160/21 од 01.03.2022. године и пресуђено тако што је разведен брак закључен дана ...2011. године у ... између тужиле – противтужене и туженог-противтужиоца; заједничко малолетно дете странака ВВ из ... поверен је на самостално вршење родитељског права тужиле – противтуженој, као мајци; одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца да се заједничко малолетно дете странака ВВ повери њему као оцу на самостално вршење родитељског права; уређени су лични односи оца ББ и малолетног детета ВВ, тако што ће дете боравити код оца три пута годишње 7 до 9 дана, тако што ће отац долазити по дете у ..., преузимати га од мајке и враћати мајци, а у периоду када дете буде боравило код оца мајка ће бити у видео контакту са оцем детета, што је отац дужан да омогућава, за време зимског распуста од 08.01. до 20.01. тако што ће отац долазити по дете код мајке испред куће 08.01. и враћати га 20.01. до 19,00 часова, половину пролећног, као и за време летњег распуста од 01. до 20.08, са преузимањем детета испред куће мајке и враћањем детета испред куће мајке, с тим што је отац дужан да сваки дан када је дете код њега омогућава мајци да дете свакодневно виђа путем видео позива, а и мајка је дужна да оцу омогућава редовно контактирање са дететом путем телефонских видео позива када дете не борави код оца; одбијен је противтужбени захтев туженог да се уреди начин

одржавања личних односа малолетног ВВса мајком тужиљом – противтуженом, по моделу који ће одредити ЦСР ..., као и да се мајка обавезе да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа износ од 4.000,00 динара месечно; обавезан је тужени – противтужилац, као отац, да на име свог дела доприноса у издржавању малолетног сина ВВ плаћа износ од по 7.000,00 динара месечно, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од 13.10.2020. године па убудуће, све док се ова обавеза по закону не измири или не укине и то уплатом на текући рачун законске заступнице детета мајке АА и обавезан је тужени – противтужилац да тужиљи – противтуженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 41.320,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени – противтужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Тужиља – противтужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побјану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), у вези члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005, 6/2015), Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог – противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су закључиле брак ...2011. године и из њега имају сина малолетног ВВ рођеног ...2011. године. Заједница живота између странака престала је 2014. године и од тада о детету самостално брине мајка. Малолетном ВВ је у четвртој години дијагностификована дијагноза Ф84.0 аутизам и дете се лечи у Заводу за психофизиолошки поремећај и говорну патологију у Београду, а укључен је у процес образовања и у тренутку пресуђења похађа трећи разред специјалне школе, адаптиран је на школску средину, има подршку личног пратиоца, похађао је и вртић где је такође имао пратиоца, а члан је Удружења за помоћ особама ометеним у развоју „Нада“, где активно учествује у различитим активностима. Малолетни син странака завистан је од помоћи и неге другог лица у сваком погледу, живи у мајчиној примарној породици где су чланови упућени једни на друге и дете је везано и за баку и старијег брата.

Мајка има подршку своје породице, завршила је ... факултет и запослена је у ... као ..., остварује редовне месечне приходе од око 66.000,00 динара, а из прве ванбрачне заједнице има сина ГГ који је рођен 1998. године и ученик је средње ... школе, а из раније брачне заједнице има ћерку ДД која је по споразуму родитеља судском пресудом поверена оцу и која је у контакту са мајком.

Тужени је у тренутку заснивања брачне заједнице радио у ... као ..., а када су се преселили у ... није радио нигде јер није нашао посао, завршио је средњу школу и од када је напустио брачну заједницу врло ретко је долазио да виђа дете, а остварује контакт телефоном једном месечно тако што комуницира са дететом путем видео позива. Нередовно је учествовао у издржавању детета, здрав је и радно способан. Тужени нема друге деце осим малолетног ВВ, сада живи у ..., не плаћа закупнину за стан јер му је исти издат од пријатеља, од краја новембра ради у ... као ... и за то прима месечну накнаду од 38.000,00 до 40.000,00 динара месечно, ради и друге послове, као

што су продаја робе преко интернета, рекламе и викендом емисије на радију и од њих остварује око 10.000,00 динара месечно.

Центар за социјални рад ..., након разговора са мајком малолетног детета, дао је свој предлог и мишљење да се дете повери мајци на самостално вршење родитељског права, да се уреди модел виђања оца са дететом и то три пута годишње у трајању од 7 до 9 дана, а све имајући виду просторну удаљеност родитеља и да се ради о детету са посебним потребама. У налазу и мишљењу овог Центра од 09.11.2022. године, а уз предлог мајке да се прошири начин виђања оца и малолетног детета, предлог овог Центра је да се контакти и виђање детета остварују и током зимском, пролећног и летњег распуста и одређеном временском периоду, али увек уз свакодневне телефонске контакте и видео позиве мајци када дете буде боравило код оца, да би постојао континуитет контакта. Центар за социјални рад ... се сагласио са предлогом Центра за социјални рад у Уз налаз и мишљење Центра за социјални рад у ... достављено је и изјашњење туженог као оца, који се изјаснио да и даље жели да старатељство буде поверено њему или да старатељство над малолетним ВВ буде подељено између мајке и њега.

Код тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је поверио малолетно дете на самостално вршење родитељског права мајци, као родитељу, за коју је процењено да може самостално да врши родитељско право, применом члана 77. Породичног закона, а имајући пре свега у виду мишљење и извештај Центра за социјални рад у Мишљење другостепеног суда је да мајка поседује адекватне родитељске компетенције, од рођења детета непрестано задовољава дететове потребе, живи у адекватним социјалним и стамбеним условима, при чему користи доступне ресурсе локалне заједнице, како здравствене тако и социјалне заштите, омогућавајући детету да похађа специјално одељење школе „ЂТ“ у

Руководећи се пре свега интересима детета, другостепени суд је малолетно дете поверио мајци на самостално вршење родитељског права, имајући пре свега у виду да о детету већ више година самостално брине мајка, да је дете стекло своје свакодневне навике и да би измештање детета из породице мајке лоше утицало на даљи развој детета. У конкретном случају суд је имао у виду узраст малолетног детета, да је дете старости око 10 година, да је дете са посебним потребама које захтева посебну и сталну бригу и пажњу, а ценећи при томе и мишљење како Центра за социјални рад у ..., тако и мишљење Центра за социјални рад у

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права у погледу одлуке о вршењу родитељског права.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог, су узраст и пол детета, жеље и осећања детета, с обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и способност родитеља да задовоље утврђене потребе.

Наиме, мајка поседује адекватне родитељске компетенције, од рођења детета непрестано задовољава дететове потребе, живи у адекватним социјалним и стамбеним условима, при чему користи доступне ресурсе локалне заједнице, како здравствене

тако и социјалне заштите, омогућавајући детету да похађа специјално одељење школе у

Руководећи се пре свега интересима детета, другостепени суд је правилно малолетно дете поверио мајци на самостално вршење родитељског права, имајући пре свега у виду да о детету већ више година самостално брине мајка, да је дете стекло своје свакодневне навике и да би измештање детета из породице мајке лоше утицало на даљи развој детета. У конкретном случају суд је имао у виду узраст малолетног детета, да је дете старости око 10 година, да је дете са посебним потребама које захтева посебну и сталну бригу и пажњу, а ценећи при томе и мишљење Центра за социјални рад у ... и Центра за социјални рад у

У конкретном случају, нижестепени судови су правилно оценили елементе процене најбољег интереса детета, узимајући у обзир и мишљење Центра о родитељским капацитетима оба родитеља у смислу члана 270. Породичног закона, уз уважавања мишљења, жеља и осећања детета, сагласно члану 266. став 3. Породичног закона.

Центар за социјални рад ... и Центар за социјални рад ..., су дали мишљење да је у најбољем интересу детета да се дете повери мајци на самостално вршење родитељског права. Стога се наводима ревизије, по оцени Врховног касационог суда, не доводи у сумњу правилно процењен интерес малолетног детета да буде поверен мајци, имајући у виду родитељске капацитете тужиле, узраст, потребе и жеље детета.

Правилно је другостепени суд применио материјално право из одредбе Породичног закона када је обавезао туженог да доприноси издржавању малолетног детета и одредио модел виђања малолетног детета са родитељем са којим не живи, првенствено омогућавајући одржавање контаката у складу са жељама и потребама детета, уз договор родитеља, посебно имајући у обзир чињеницу да дете актуелно има пребивалиште у ..., а тужени у

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужили не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић